

Predstava na Urban Festivalu

Europski hit o kamiondžijama

Piše Branimira Lazarin

Predstava 'Cargo Sofia - Zagreb' Stefana Kaegija iz švicarsko-njemačke grupe 'Rimini Protokoll', počinje dolaskom publike ispred nekadašnje klaonice u Heinzelovoj ulici, gdje je parkiran bugarski teretnjak prerađen za potrebe "predstave ceste".

Pedeset putnika ulazi u teretnjak koji je prerađen u dvoranu s velikim prozorom, rasvjetom i ozvučenjem: "Na mjestu gdje sjedite, obično prevozimo robu poput toaletnog papira", kaže vozač i upozori da počinje put koji će u nepuna dva sata prijeći 2000 km, bez mogućnosti izlaska. Fiktivni itinerar postavljen je radnim naslovom, jer u predstavi treba prijeći dionicu od Sofije do Zagreba, pa se publika prepusta maštovitom kolažiranju motivike filma ceste, dokumentarnog filma, putopisa i ispovjednog monologa vozača. Preciznije, publika čitavo vrijeme vožnje gleda kroz ostakljenu površinu kamiona, osim kad ju prekriva filmsko platno sa snimcima ulica Sofije, nekog neimenovanog autoputa ili razgovora s profesionalcima u transportnu biznisu.

Predstava 'Cargo Sofia - Zagreb' u sklopu Urban Festivala održana je 11. i 12. rujna

Vozite se zagrebačkim autoputom prema Žitnjaku, a "kroz prozor" vidite Sofiju i čujete bugarsku glazbu, a oba vozača prepričavaju iskustva vožnje po zapadnoj Europi i Iraku uspoređujući cijene voća, povrća i diesela, opisuju svakodnevicu nomadskog života. Fiktivni prelazak granice najvažnije je retoričko mjesto predstave: vožnja po zagrebačkoj industrijskoj zoni, koja simulira krajolik uz autoput, prekida se kad kamion, tobože, dode na granicu, a vozač krene prema začuđenim ljudima na Ininoj benzinskoj pumpi, i na prilično razumljivom bugarsko-hrvatskom uspostavlja kratku komunikaciju. "Kak ste? Evo, mi iz Bugarske.. Imam pedeset ljudi unutra, moram dalje..", govori vozač Borissov, a sugovornici s benzinske pumpe se pogledavaju i smijuckaju, jer zbog zatamljenog stakla ne vide publiku u kamionu.

Publika umire od smijeha u jednostavnoj, ne i jeftinoj demontaži stereotipa o kamiondžijama kao švercerima, gledajući Žitnjak kao dio nepoznatog grada u kojemu se, logikom rde na cjevima, vidi stupanj zrelosti kapitalizma. Siva zona fiktivnog i stvarnog posebno se naglašava tumačenjem "slučaja Betz", putem natuknica na filmskom platnu kamiona-najvećem europskom vlasniku transportera Williju Betzu, koji je 1994. "povoljno" kupio bugarsku državnu tvrtku za prijevoz ovih se dana u Njemačkoj sudi zbog korupcije. Najzabavniji dijelovi predstave su, u dobroj mjeri hibridno dokumentarističkog žanra, bili nastupi lokalnih izvođača na skladišnim terminalima Žitnjaka. Upravitelj Robnih terminala Žitnjak je sa "svojim najboljim radnikom" koji ga tijekom "prezentacije opsega posla" vozi na viljuškari, briljirao u cameo - roli predstave. Što još, osim pseudodokumentarizma, fikcije puta i stvarnog putovanja, intime vozača koji pokazuju slike iz obiteljskog albuma - sve na tragu wendersovske poetike, nedostaje ovom teatru? Možda dašak filmskog nadrealizma: bugarska pjevačica nastupa na velikom parkiralištu uz autoput, dok autobus polako kruži oko nje. Nije teško dokučiti zašto se tridesetčetvero-godišnjeg autora predstave Kaegija smatra jednim od najinventivnijih umjetnika; zašto je predstava "Cargo Sofia" apsolutni europski festivalski hit i zašto je organizatoru zagrebačkih izvedbi "Cargo" na najbolji način digao cijenu.